

СТИВЪН КИНГ
ЧОВЕКЪТ С ЧЕРНИЯ
КОСТЮМ

Превод от английски: Весела Еленкова, 2002

chitanka.info

Вече съм твърде стар, но историята, която ще ви разкажа, ми се случи, когато бях малък — едва деветгодишен. Годината беше 1914, лятото след смъртта на брат ми Дан в западната нива и три години преди Америка да се включи в Първата световна война. На никого не съм разказвал какво се случи при разклонението на реката в онзи ден, няма и да разкажа... във всеки случай, не и лично. Затова пък реших да опиша случилото се в тази книжка, която ще оставя край леглото си. Не мога да пиша дълго, тъй като ръцете ми вече треперят и нямам почти никакви сили, но не мисля, че ще ми отнеме много време.

След време написаното ще се намери. Твърде е възможно, тъй като на човек му е едва ли не вродено да надникне в книга с надпис „ДНЕВНИК“ след смъртта на собственика ѝ. Тъй че най-вероятно този разказ ще бъде прочетен. По-важното е дали някой ще ми повярва. Почти със сигурност не, но това няма значение. Търся свобода, не вяра, а писането, както съм установил, обещава огромна свобода. В продължение на двайсет години водих рубриката „Много отдавна и далеч оттук“ в Касълрокския вестник „Кол“ и знам, че понякога написаното те напуска завинаги, като старите фотографии, които, ако стоят дълго на слънце, избледняват и се превръщат в къс бяла хартия.

Моля се за подобно избавление.

Един деветдесетгодишен човек трябва отдавна да е преодолял детските си страхове, но с напредването на болестите, прииждащи като вълните, които мият брега и сантиметър по сантиметър настъпват към пясъчния замък, съграден на плажа с пълно безразличие, онова ужасяващо лице изпъква пред погледа ми все по-ясно. Блести като мрачна звезда в съзвездието на детството ми. Какво съм правил вчера, кой ме е посетил в стаята ми в старческия дом, какво сме си казали... от тези неща в съзнанието ми няма и следа, но лицето на човека с черния костюм изпъква пред погледа ми все по-отчетливо, все по-често, и аз си припомням всяка негова дума. Не искам да мисля за него, но съм безсилен; понякога нощем старческото ми сърце се разтуптява толкова силно и толкова бързо, сякаш всеки миг ще изхвъркне от гърдите ми. И тъй, развивам капачката на мастилената си писалка и насилвам треперещата си ръка да опише онази безсмислена случка в дневника, който получих за Коледа от една своя правнучка — не помня как ѝ беше името, но съм сигурен, че започваше със С — и който отварям за пръв път. Ще пиша в него. Ще разкажа как се

запознах с човека с черния костюм на брега на река Касъл Стрийм един летен следобед на 1914 година.

* * *

по онова време Мотън беше различен — неописуемо по-различен. В онзи свят нямаше самолети, които постоянно да прелитат с глухо бръмчене над главите ни, нямаше автомобили и камиони, а небесата не бяха прорязани от електрически кабели.

В целия град нямаше ни един път с настилка, а „административният квартал“ се състоеше от колониала на Корсън, „Конюшня и железария“ на Тът, Методистката църква в къта на Христос, училището, кметството и ресторанта на Хари, на километър встрани от останалите сгради, който майка ми презрително наричаше „пивницата“.

Но най-вече хората живееха по друг начин — някак по *разделено*. Не съм сигурен до каква степен родените през втората половина на двадесети век са в състояние да ми повярват, макар да твърдят, че разбират как е било — казват го по-скоро от любезност към старци като мен. В Западен Мейн примерно нямаше телефони. От прокарването на първия пост ни деляха пет години, а когато мрежата достигна до нашия дом, вече бях навършил деветнайсет години и тъкмо заминавах да следвам в Мейнския университет в Ороно.

Но телефонът е най-малкото. Най-близкият лекар се намираще в Каско, а селището, което бихте понечили да наречете „града“, се състоеше от не повече от дузина къщи. Нямаше квартали (дори не знам дали сме знаели значението на тази дума, макар да използвахме израза „квартални дейности“, имайки предвид църковна благотворителност и танцови забави), а пустеещите ниви бяха изключение. Извън града имаше само ферми, отстоящи на огромни разстояния една от друга, и от декември до март се сгушвахме край огнището — самотен остров сред безкрайната пустош, който наричвахме „семејство“. Сгушвахме се, слушахме воят на зимния вятър в комина и се молехме никой да не се разболее, да не си счупи как и да не бъде обзет от нечестиви намерения като онзи фермер от Касъл Рок, който преди три зими накълца с брадва жена си и трите си деца, а в

съда заяви, че призраците го накарали. В онези дни преди Световната война Мотън се състоеше предимно от гори и мочурища — мрачни, дълги ивици земя, населени с кошути и комари, със змии и загадки. В онези дни навсякъде гъмжеше от призраци.

* * *

Историята, която съм започнал да ви разказвам, се случи в един съботен ден. Баща ми ме отрупа със заръки, сред които и такива, които желаше да възложи на Дан, стига да беше още жив. Единственият ми брат почина, ужилен от пчела. Оттогава бе изминала цяла година, но майка ми не щеше и да чуе. Все повтаряше, че причината е била друга, *несъмнено* е била друга, тъй като никой не умира от ужилване от пчела. Когато мама Суийт, най-възрастната дама в женското благотворително дружество към Методистката църква, се опита да ѝ каже — действието се развиваше на една вечерня предишната зима — че същата съдба сполетяла любимия ѝ чичо през седемдесет и трета, майка ми затисна уши, стана и излезе от сутерена, където се помещаваше църквата. Кракът ѝ не стъпи повече там и макар баща ми да я увещаваше как ли не, не искаше и да чуе. Казваше, че е скъсала с църквата и ако пак налети на Хелън Робишод (истинското име на мама Суийт), ще стисне очи, да не я гледа. Нямало да може да се въздържа.

Та баща ми ми заръча да събера дърва за готварската печка, да оплевя фасула и краставиците, да сваля малко сено от плевника, да наля две кани вода да се изстудяват в килера и да остържа старата боя от капака на зимника. После съм можел да отида за риба, но сам, ако нямам нищо против — той трябвало да отскочи да Бил Евършам за някакви крави. Отвърнах, че нямам нищо против, разбира се, а баща ми се подсмихна, сякаш отговорът ми не го изненада осолено. Предната седмица ми беше подарил бамбукова въдица — без конкретен повод, не съм имал рожден ден или нещо такова, просто обичаше да ми прави подаръци — и аз умирах от нетърпение да я изпробвам в Касъл Стрийм; не съм виждал друга река с толкова пъстърва.

— Но не влизай навътре в гората — предупреди ме той. — Най-много до разклонението.

— Да, сър, обещавам.

— Обещай и на майка си.

Бяхме застанали на задната веранда. Като понечих да хукна към извора да напълня каните, баща ми ме спря. Извърна ме с лице към майка ми, изправена до мраморния кухненски плот сред водопад от слънчеви лъчи, нахлуващи през двукрилния прозорец над мивката. На челото ѝ беше паднала къдрица, която едва докосваше веждата ѝ — виждате ли колко подробно съм запомнил всичко? Под ярката слънчева светлина кичурът блестеше като снопче златни нишки и на мен така ми се прииска да изтичам до мама и да я прегърна. В този миг я видях като жена, по начина, по който я е възприемал баща ми. Ясно помня, че беше облечена с домашен пенъоар на червени розички и месеше хляб. Канди Бил, нашият малък черен шотландски териер, беше приклепнал в краката ѝ, слушваше се внимателно и я гледаше право в ръцете, няма ли да изпусне нещо. Мама гледаше мен.

— Обещавам — повторих.

Тя се усмихна, но с онази тревожна усмивка, която сякаш не слизаше от устните ѝ, откакто баща ми донесе Дан от западната нива. Дойде си гол до кръста и плачеше. Беше си саблякал ризата да покрие лицето на Дан, което било подутото и посиняло. „*Момчето ми! Господи, погледнете момчето ми!*“ Помня го тъй ясно, сякаш е било вчера. Това беше единственият път, когато чух баща ми да изрича всуе Името Божие.

— Какво обещаваш, Гари? — попита ме мама.

— Обещавам да ходя не по-далеч от разклонението, госпожо.

— Да *не* ходя.

— Да не ходя.

Тя ме изгледа търпеливо, но нищо не каза, само продължи да меси тестото, което вече изглеждаше гладко като коприна.

— Обещавам да не ходя по-далеч от разклонението, госпожо.

— Благодаря ти, Гари. Опитай се да запомниш, че граматиката важи и в живота, не само в училища.

* * *

Заех се с изпълнението на възложените ме поръчки, а Канди Бил в това време ме следваше навсякъде — докато изгълтвах набързо обяда си, се настани между краката ми, наблюдавайки ме със същото внимание, с което следеше движенията на майка ми, когато месеше хляба; щом обаче взех новата бамбукова въдица и старото си рибарско кошче и прекосих двора, клекна пред един топ телена мрежа, захвърлена в прахоляка, и само ме изпрати с поглед. Извиках го, но песът не пожела да дойде. Изджавка сякаш ме подтикваше и аз да се върна, но това беше всичко.

— Стой се тогава — сопнах се, преструвайки се, че не ме е грижа. В действителност не беше съвсем така. Винаги ходехме *заедно* за риба.

Мама излезе на прага и ме проследи с поглед, заслонила очи с ръка. И до ден-днешен я виждам, сякаш гледам снимката на човек, който впоследствие е бил сполетян от нещастие или внезапно починал.

— И да изпълниш заръката на баща си, Гари!

— Да, госпожо, ще я изпълня.

Тя ми махна. Аз също ѝ махнах в отговор. После обърнах гръб и отминах.

* * *

Отначало слънцето напичаше гърба ми, но след петстотин метра навлязох в гората — пътят минаваше под гъстата сянка на дърветата, беше прохладно, ухаеше на смола и се чуваше как вятърът свисти в непроходимите елшащи. Носех въдицата на рамо като всички малчугани по онова време, а в другата ръка стисках кошчета като куфар на амбулантен търговец. Щом изминах три километра — тук пътят представляваше горска просека с две бразди, разделена от гърбица, върху която бе порасла трева — вече долавях забързания, клюкарски ромон на Касъл Стрийм. Представих си пъстървите с червените точки по гърба и чисто белите кореми и сърцето ми подскочи в гърдите.

Над потока минаваше дървено мостче, а бреговете бяха стръмни и обрасли с храсталаци. Внимателно си проправих път надолу, старейки се да се залавям за клоните и да забивам пети дълбоко в

земята. Имах чувството, че тук все още е пролет. От реката лъхаше хлад и ухаеше на зеленина. Като се добрах до водата, за миг останах неподвижен, вдишах дълбоко горския аромат и се зазяпах в кръжащите водни кончета и червейчетата, които се провираха между камъните по брега. Малко по-надолу по течението мярнах една пъстърва, която рипна, подмамена от пъстра пеперуда — рибата беше едро парче, трийсетина сантиметра — и се сетих, че не съм дошъл ту просто да зяпам.

Спуснах се по течението и за първи път хвърлих въдицата си във водата на едно място недалеч от дървеното мостче, което оттам дори се виждаше. Нещо подръпна въдицата и почти налага стръвта, но беше твърде чевръсто за хлапашките ми ръце — или може би не беше толкова гладно, че да не забележи кукичката — тъй че продължих да се спускам надолу.

Спрях на още две-три места и тогава стигнах до мястото, където Касъл Стрийм се разклонява — единият ръкав тече на югозапад, към Касъл Рок, а другият — на югоизток, към градчето Кашуакамак; тук улових най-голямата пъстърва в живота си — истинска прелест, петдесет сантиметра от главата до опашката, измерих я с линейката, която носех в кошчето. Беше истинско страшилище.

Ако тогава си бях рекъл, че този чуден дар ми е достатъчен за днес, и се бях върнал, сега нямаше да пиша (вече виждам, че разказът ми ще излезе по-дълъг, отколкото очаквах), но аз не се отказах. Вместо това веднага се погрижих за улова, както ме беше учил баща ми — почистих рибата, поставих я на дъното на кошчето върху суха трева, отгоре разстелих влажна трева — и продължих напред. На деветгодишна възраст и през ум не ми мина, че да уловиш петдесетсантиметрова пъстърва е забележително постижение, макар да помня как се учудих, че въдицата ми не се прекърши, когато сам, без помощта на мрежа и без необходимите умения, извадих от водата рибата, която описа тромава дъга с пляскащата си опашка.

Десет минути по-късно се озовах до мястото, където реката се разклоняваше (то отдавна не съществува — там, където някога течеше Касъл Стрийм, се издига жилищен квартал с двуфамилни къщи и училище; дори да има поток, той тече нейде под земята), а точно по средата между двата ръкава се извисяваше огромна заоблена сива скала, голяма приблизително колкото дворния ни клозет. В подножието

на скалата, откъм „Южния ръкав“, както го наричахме с баща ми, имаше едно удобно равно местенце, обрасло с мека трева. Клекнах там, метнах въдицата и почти веднага улових още една пъстърва. Не беше чак като трофея — на дължина стигаше трийсетина сантиметра, но не беше лоша риба. Почистих я, докато хрилете ѝ още мърдаха, прибрах я в кошчето и отново метнах въдицата.

Този път не клъвна веднага, затова се облегнах на скалата и се зазяпах в синьото небе, което се движеше над потока. Над гората преминаха облаци, движеха се от запад на изток и помня, че се опитах да ги оприлича на нещо, видях единрог, сетне петел, сетне куче, което малко приличаше на Канди Бил. Тъкмо очаквах следващия облак, когато съм заспал.

* * *

Или „*може би* съм заспал“. Не мога да твърдя със сигурност. Знам само, че по едно време въдицата ми така подскочи, че за малко да я изпусна, и бързо ме изкара от унеса ми. Поизправих се, стиснах дръжката по-здраво и изведнъж усетих, че на носа ми е кацнало нещо. Сърцето ми слезе чак в петите и в продължение на един ужасяващ миг си мислех, че ще се подмокрят.

Въдицата отново подскочи, този път по-силно, но макар да не я изпуснах в потока, който може би щеше да я отнесе по течението (мисля, че дори проявих достатъчно здрав разум да проверя кордата с показалец), дори не понечих да изтегля улова. С ужас е бях вторачил в тлъстото черно-жълто насекомо, кацнало да си почине на носа ми.

Лекичко издадох долната си устна напред и подухнах нагоре. Пчелата се понамести, но остана на носа ми. Подухнах отново, тя отново се понамести... но сега като че ли се размърда малко по-нетърпеливо и аз не посмях да духна трети път от страх да не я ядосам и да вземе да ме ужили. Беше твърде близо, за да различа ясно какво прави, но лесно можех да си представя как забива жило в носа ми и отровата ѝ плъзва към очите ми. И мозъка ми.

Хрумна ми ужасяваща мисъл — че това е същата онази пчела, която е убила брат ми. Знаех, че не е вярно, не само защото медоносните пчели вероятно живеят не повече от година (с

изключение на пчелите-майки — за тях не бях толкова сигурен), а защото просто при ужилване пчелите умират — отлично го знаех, макар да бях едва деветгодишен. Жилото им е покрито с власинки и когато понечат да отлетят, се откъсва. Въпреки това ужасяващата мисъл не ме напускаше. Тази е по-специална, тя е дяволска пчела и сега се е върнала да види сметката и на второто момче на Лорета и Албион.

Има обаче нещо друго — случвало ми се е да ме ужили пчела, и макар отокът да е ставал по-голям, отколкото е редно (не мога да определя със сигурност), още не съм умрял от това. Нещастieto бе отредено само на брат ми — грозен капан, заложен още с раждането му и от който аз по неведоми пътища се бях отървал. Но докато присвивах очи до болка, за да виждам пчелата, всяка логика ми беше чужда. В този миг само *пчелата* съществуваше за мен, само тя, същата онази пчела, която бе убила брат ми, така го беше убила, че баща ми бе смъкнал презрамките на работния си комбинезон, за да съблече ризата си и да покрие подпухналото, кръвясало лице на Дан. Макар и обезумял от скръб, се бе сетил да го стори, защото не бе искал жена му да види какво е сполетяло първородния ѝ син. А сега същата тази пчела се е завърнала, за да убие и мен. Ще ме убие, ще умра в гърчове на речния бряг и ще се мятам като пъстърва, когато я откачиш от кукичката.

Както си седях и треперех, готов да се паникьосам — да скоча на крака и да хукна накъдето ми видят очите — зад гърба ми се чу пукот. Звукът беше пронизителен и властен като гърмеж, но аз знаех, че не е от пистолет — някой беше плеснал с ръце. Само веднъж. В същия миг пчелата отскочи от носа ми и падна в скута ми. Лежеше върху протритите ми кафяви кадифени панталони, крачката ѝ стърчаха нагоре, а жилото ѝ се беше превърнало в безобидно черно конче. Веднага разбрах, че е мъртва. В същия миг нещо подръпна въдицата ми — това беше най-силното дръпване досега — и за малко пак да я изпусна.

Сграбчих я с две ръце и глупашки я дръпнах — да ме беше видял баща ми, щеше да се хване за главата. На кукичката се беше закачила пъстърва, значително по-едра от онази, която бях уловил; стрелна се над водата като мокра, гънеща се мълния и от опашката ѝ се разхвърчаха ситни капчици — като на онези идеализирани снимки,

които поместваха на кориците на мъжките списания „Тру“ е „Менс Адвенчър“ през четирийсетте и петдесетте години. В този миг обаче риболовният трофей беше последната ми грижа и дори не забелязах кога кордата се е скъсала и рибата е цопнала обратно в потока. Извърнах поглед през рамо да видя кой плесна с ръце. Точно над мен, в началото на дърветата, стоеше един мъж. Имаше бледо, издължено лице. Черната му коса беше пригладена назад с прецизно изтеглен път отдясно на тясната му глава. Беше много висок. Носеше черен костюм от три части и веднага разбрах, че не е човек, тъй като очите му бяха аленочервени, като пламъците в печката. Не само ирисите, тъй като ирисите *нямаше*, не и зениците, и със сигурност не и склерите. Целите му очи бяха оранжеви... при това цветът им бе някак шавлив и мъждукащ. Като че ли е твърде късно да премълча онова, което искам да кажа. В човека пламтеше огън, а очите му бяха като отворчетата във вратичката на някои печки.

Мехурът ми се изпразни и протритият кафяв плат, върху който лежеше мъртвата пчела, потъмня. Почти не усетих как е станало, тъй като не можех да откъсна очи от мъжа, който стоеше на високия бряг и ме наблюдаваше — мъжът, който бе изникнал от простиращата се в продължение на петдесет километра непроходима мейнска гора, облечен с черен костюм от три части и заострени обувци от лъскава кожа. Верижката на джобния му часовник проблясваше на лятното слънце. По дрехите му нямаше нито една борова игличка. На всичко отгоре ми се усмихваше.

— Я, рибарче! — провикна се с приятен, мелодичен глас. — Виж ти! Добър ли е денят, млади момко?

— Добър ден, сър — отвърнах. Гласът, който излезе от гърлото ми, не трепереше, но никак не приличаше на моя. Звучеше като на по-голям човек. Като на Дан. Защо не и като на баща ми. Бях обсебен от мисълта, че човекът може да ме остави на мира, ако се правя, че не съм забелязал що за стока е, ако се преструвам, че не съм забелязал пламъците, които просветваха и танцуваха на мястото на очите му.

— Може би ти спестих неприятно ужилване — отбеляза новодошлият и за мой най-голям ужас се запуска по брега към мястото, където седях с мъртвата пчела в скута си, стиснал бамбуковата въдица в отмалялата си ръка. Градските му обувки с меки подметки трябваше да се хлъзгат по тревата, с която бе обрасъл

речният бряг, но те не само че не се хлъзгаха, но не оставяха и следи. Където стъпеше — или поне изглеждаше, че стъпва — не оставаха нито пречупени клонки, нито смачкани листа, нито отпечатащи от обувки.

Още преди да стигне до мен, разпознах миризмата, която се излъчваше от него — на изгорели кибритени клечки. Миризмата на сярата. Човекът с черния костюм беше Сатаната. Беше прекосил дълбоките гори между Мотън и Кашуакамак и сега стоеше тук, край мен. С крайчеца на окото си мярнах ръката му, бяла като на манекен на витрината на магазин. Пръстите му бяха ужасяващо дълги.

Клекна до мен на тревата и коленете му щръкнаха като на всеки нормален човек, но когато отпусна длани между тях, забелязах, че неестествено дългите му пръсти завършват с неестествено дълги и закривени жълти нокти.

— Не отговори на въпроса ми, рибарче — повтори с мелодичния си глас. Сега, когато се замисля, говореше като онези радиоводещи години по-късно, които коментираха от студиото си концертите на големите бигбенди и рекламираха „Геритол“, „Серутан“, „Овалтин“ и „Доктор Грабоу“. — Добър ли е денят?

— Моля ви, не ми правете нищо лошо — прошепнах толкова тихо, че аз самият едва се чух. Не мога да опиша колко се страхувах — толкова, че дори не искам да си спомням... но не мога. Не мога. И през ум не ми е минавало да се надявам, че може би сънувам, макар че ако бях по-голям, сигурно щях да си помисля именно това. Аз обаче бях деветгодишен и веднага разпознах онзи, който клекна до мен в тревата. Различих петела от сокола, както би рекъл баща ми. Онзи, който изникна от гората в прохладния летен съботен следобед, беше Сатаната и в кухите му орбити танцуваха огнени отблясъци на пламъците в главата му.

— О-хо, понамирисва ми на нещо — отбеляза, сякаш не беше ме чул... макар да знаех, че ме чу. — Понамирисва ми на нещо... мокро.

Наведе се към мен и протегна врат като човек, който понечва да подуши цвете. Забелязах и друго, което ме ужаси — с придвижването на сянката му по речния бряг, тревата отдолу пожълтяваше. Наклони глава към панталоните ми и подуши. Притвори пламтящите си очи, сякаш не искаше нищо да му попречи да се наслади на божественото уханье.

— Колко лошо! — извика. — Много лошо! — След което взе да нарежда: — Лари-фари-шмекелари! Надушвам лимонадата на Гари! — После се просна по гръб на полянката и избухна в дивашки кикот. Смееше се като обезумял.

Исках да избягам, но чувствах краката си сякаш през две планини от мозъка си. Не се разплаках обаче — може и да се подмокрих, но не се разплаках. Страхувах се прекалено много. Осъзнах, че ще умра, при това мъчително, но най-лошото е, че това не беше най-лошото.

Най-лошото щеше да дойде после. След като умра.

Той внезапно се изправи — миризмата на изгорели кибритени клечки направо ме задушаваше. Извърна насреща ми бледото си издължено лице и пламтящите си очи и ме изгледа скръбно, но в изражението му се долавяше и нещо шеговито. Сякаш непрекъснато се забавляваше.

— Лоша вест, рибарче — рече. — Нося ти лоша вест.

Не намерих сили да отвърна, само го погледнах — черния костюм, елегантните черни обувки, дългите бели пръсти, завършващи с птичи нокти.

— Майка ти е мъртва.

— Не! — изкрещях.

Представих си я как меси хляба под ярките утринни лъчи на слънцето, представих си падналата къдрица, която едва докосваше веждата ѝ, и отново истинах от страх... но не за себе си. После си припомних как стоеше на кухненския праг, засенчила очи с длан, докато аз се отдалечавах с въдицата на рамо, и как в този миг ми се стори като снимка на човек, когото едва ли ще видиш отново.

— Не! Лъжеш! — писнах.

Той се усмихна тъжно, търпеливо, като човек, свикнал да го обвиняват несправедливо.

— Опасявам се, че не лъжа. От същото като брат ти, Гари. Ужили я пчела.

— Не, не е вярно — заинатих се и най-сетне се разплаках. — Тя е стара, на трийсет и пет е, ако можеше да умре от пчела като Дани, отдавна да е умряла, а ти си лъжлив негодник!

Нарекох Сатаната лъжлив негодник. Смътно осъзнавах какво съм извършил, но бях обсебен от чудовищните му думи. Майка ми мъртва?

Да ми беше казал, че на мястото на Скалистите планини се плиска океан, по щях да приема. Независимо от това му повярвах — дълбоко в себе си човек винаги вярва в най-лошото, което може да измисли.

— Разбирам мъката ти, рибарче, но тъкмо този довод, опасявам се, не звучи особено убедително. — Говореше престорено, сякаш ме утешаваше; тонът му бе ужасяващ, влудяващ, без капка жал и състрадание. — Човек може цял живот да не види присмехулник, което обаче не означава, че присмехулници не съществуват? Майка ти...

В потока рипна една риба. Човекът с черния костюм се намръщи и насочи показалец към нея. Пъстървата се сгърчи във въздуха, извивайки се толкова болезнено, че за миг сякаш ухапа опаката си, сетне цопна във водата и се понесе по течението с обърнат корем. Блъсна се в голямата сива скала при разклонението, завъртя се два пъти във въртопа, който се образуваше на това място, и потегли към Касъл Рок. Междувременно ужасяващият непознат отново извърна към мен пламтящите си очи и тънките му устни се разтеглиха в людоедска усмивка, разкривайки острите му зъби.

— Просто до сега не я жилила пчела — обясни ми. — Но в един хубав миг — преди няма и час, ако трябва да бъда точен — докато майка ти вадеше хляба от фурната и го поставяше на плота да изстине, през прозореца на кухнята влезе пчела.

— Не те слушам, не те слушам, не те *слушам!*

Затиснах ушите си с ръце. Той сви устни, сякаш се канеше да свирне. Духна насреца ми съвсем леко, но от устата му се разнесе неопишуема воня — на запушени канали, дворни клозети, които никога не са виждали вар, и мъртви пиленца след наводнение.

Ръцете му увиснаха безжизнено.

— Така-а. Трябва да ме изслушаш, Гари, трябва да ме изслушаш, милото ми рибарче. Брат ти Дан наследи смъртоносната алергичност именно от майка ти. И ти я носиш, но си взел от баща си защита срещу нея, която горкият Дан кой знае защо не е наследил. — Отново сви устни, но вместо да ми дъхне, зацъка с жестока насмешливост. — Тъй че, макар да ненавиждам да злословя по адрес на мъртвите, в цялата работа има някаква поетична справедливост, не смяташ ли? В крайна сметка тя е виновна за смъртта на Дан; със същия успех можеше да допре дулото до челото му и да дръпне спусъка.

— Не — прошепнах, — не е вярно.

— Напротив, вярно е. Пчелата влетя през прозореца и кацна на врата ѝ. Тя я шляпна с ръка, без да се замисля какво прави — *ти* самият постъпи по-разсъдливо, нали, Гари? — и пчелата я ужили. Майка ти веднага започна да се задушшава. Това е естествена реакция, когато човек е алергичен към пчелна отрова. Гърлото му се стяга и той се задушшава. Затова лицето на Дан беше посиняло и подпухнало и баща ти го покри с ризата си.

Зяпнах насреща му, сякаш си бях глътнал езика. По страните ми се стичаха сълзи. Не исках да му вярвам, знаех от неделното училище, че сатаната е баща на всички лъжи — и въпреки това му вярвах. Представях си как е стоял в нашия двор и е надничал през кухненския прозорец, наблюдавайки как майка ми се свлича на колене, впивайки пръсти в подутото си гърло, а Канди Бил подкача около нея и лае.

— Издаваше възможно най-възхитителните писъци — замислено продължи човекът с черния костюм, — и се опасявам, че си одраска лицето много лошо. Очите ѝ изхвъркнаха като на жаба. Накрая заплака. — След кратко мълчание додаде: — Издъхна със сълзи на очи, не е ли трогателно? И сега стигаме до най-красивата част. Като издъхна... и в продължение на четвърт час лежа на пода, наоколо цареше гробна тишина и се чуваше само тиктакането на часовника на печката, а жилото на пчелата още стърчеше на врата ѝ — толкова мъничко, ах, съвсем миниатюрно жилце — знаеш ли какво направи Канди Бил? Този малък шмекер взе, че изблиза сълзите ѝ. Първо от едната... после от другата страна.

За миг се загледа в потока с натъжен, замислен вид. После се извърна към мен и покрусеното му изражение се изпари като сън. Лицето му се отпусна и придоби лакомия израз на мъртвец, издъхнал гладен. Очите му припламваха. Дори острите му зъбки се подаваха измежду бледите му устни.

— Умирам от глад — изтърси ненадейно. — Ще те убия, ще те изкормя и ще изям вътрешностите ти, малко рибарче. Какво ще кажеш по въпроса?

„*Не* — понечих да извикам, — *моля ви, недейте!*“ От устата ми обаче не излезе нито звук. Личеше си, че е твърдо решен да го направи. Твърдо решен.

— Толкова *гла-аден* — провлече, хем капризно, хем на шега. — Ти и без друго не можеш да живееш без драгоценната си майка, чуй ми

думата. Защото баща ти се нуждае от топла дупка, в която да мушка, повярвай ми, и ако само ти си му под ръка, ще трябва да използва теб. Аз ще ти спестя тези грижи и неприятни усещания. Освен това ще отидеш в Рая, помисли си добре. Душите на убитите *винаги* отиват в Рая. Така и двамата ще угодим на Господ. Не е ли прекрасно?

И отново протегна към мен дългопръстата си бледна ръка, а аз, без да се замисля какво върша, отметнах капака на кошчето, проврях ръка на дъното и измъкнах рибата страшилище, която бях уловил. Подадох му я слепешката, пъхнал пръсти в аления прорез, през който бях изкормил, както човекът с черния костюм заплашваше да изкорми мен. Оцъкленото ѝ око замечтано се взираше насреща ми, а златният пръстен на корема ѝ ми заприлича на венчалната халка на майка ми. Представих си я как лежи в ковчега, а слънцето се отразява в халката ѝ, и разбрах, че е истина — била е ужилена от пчела и се е задушила в затоплената кухня, изпълнена с аромата на току-що изпечен хляб, а Канди Бил е облизал сълзите от подпухналите ѝ страни.

— Голяма риба! — гърлено и лакомо се провикна човекът с черния костюм. — *О-о, каква голя-аама ри-иуба!*

Издърпа я от ръката ми и я натъпка в широко зейналата си паст, с която не можеше да се мери никоя човешка уста. След много, много време, когато бях на шейсет и пет (сигурен съм, тъй като именно онова лято се пенсионирах като учител), посетих щатския аквариум на Нова Англия, където най-сетне видях акула. Раззината, устата на човека с черния костюм беше като тази на акула, само дето гърлото му беше огненочервено — същият цвят ката ужасяващите му очи — и излъчваше горещина, подобна на топлината, която ненадейно лъхва от печката, като се подпали някое сухо дърво. Не си измислям — сигурен съм, че излъчваше топлина, понеже като понечи да напъха главата на петдесетсантиметровата пъстърва в устата си, люспите ѝ щръкнаха и се нагърчиха като изгорели хартийки, които прехвърчат пред отворената вратичка на пещ.

Напъха я в устата си като гълтач на мечове от пътуващ цирк. Погълна я, без да дъвче, и пламтящите му очи се изцъклиха. Рибата потъваше все по-дълбоко и по-дълбоко, гърлото му ту се издуваше, ту се свиваше, от очите му дори бликнаха сълзи... но неговите сълзи бяха кървави, алени и гъсти.

Мисля, че именно при вида на тези сълзи се отърсих от вцепенението. Не зная защо ми подейства така, но ми се струва, че именно те бяха причината. Подскочих като дървено човече на пружина в кутия, обърнах се и без да изпускам бамбуковата въдица, хукнах нагоре по брега, като се привеждах към земята и в усилието си да се изкача по-бързо, търсех да се заловя със свободната си ръка за по-дебелите клони.

Той измуча задавено и яростно — като човек, който се напъва да каже нещо с пълна уста — но аз се обърнах едва когато се изкатерих най-горе. Той идваше след мен, черното му сако се развяваше, тънката златна верижка на джобния му часовник проблясваше на слънцето, сякаш намигаше. Опашката на рибата още стърчеше от устата му, а останалата част, съдейки по миризмата, се бе опекла в гърлото му.

Посегна да ме сграбчи с грозните си нокти, но аз хукнах по билото. След стотина метра си възвърнах способността да говоря и се разкрещях — от страх, разбира се, но и от скръб за смъртта на красивата си майка.

Той не изоставаше. Чух как кърши клоните и се блъска с храстите, но повече не се обърнах. Наведох глава, притворих клепки да предпазя очите си от храстите и ниските клони на крайбрежните дървета, които ме шибяха през лицето, и хукнах с всички сили. На всяка крачка очаквах ноктите му да се вкопчат в раменете ми и да ме привлекат в последна гореща прегръдка.

Това не се случи. След време — едва ли са изминали повече от пет-десет минути, но на мен ми се стои цяла вечност — зад ниско приведените клони най-сетне зърнах мостчето. Без да спирам да крещя, вече останал без дъх като чайник, който почти е изкипял, се добрах до по-горния, по-стръмния бряг и хукнах нагоре.

На половината път се смъкнах на колене и надзърнах през рамо — мъжът с черния костюм ме следваше по петите, а бялото му лице се беше сгърчило от ярост и неутолим глад. Страните му бяха изцапани с кървави сълзи, а акуловата му паст зееше, сякаш закрепена на изметнати панти.

— *Рибарче!* — изсъска, хукна нагоре по брега и ме сграбчи за глезена с дългата си ръка. Отскубнах се, извърнах се и го замерих с рибарската си въдица. Той я отблъсна с лекота, но при падането тя се замота в нозете му и го повали на колене. Не ми трябваше повече —

извърнах се и хукнах нагоре по баира. На върха едва не се подхлъзнах, но съумях да се вкопча в една от подпорите на моста и се спасих.

— Не можеш да избягаш, рибарче! — изкрещя той зад гърба ми. Беше разярен, но ми се стори, че в гласа му долавям шеговити нотки. — Да не мислиш, че една пъстърва може да ме засити — и то тъкмо пък мен?!

— Остави ме на мира! — изревах в отговор.

Вкопчих се в перилата и тронаво се преметнах върху мостчето; в дланите ми се забиха трески и така си ударих главата, като се приземих върху дебелите греди, че свитки ми излязоха от очите. Претърколих се по корем и запълзях. Малко педи края на мостчето скочих на крака, препъвайки се само веднъж, задишах равномерно и хукнах да бягам. Тичах както умеят деветгодишните хлапаци, а именно — като вятъра. Имах чувството, че се докосвах до земята през три крачки, и нищо чудно да е било тъкмо така. Хванах дясната бразда на горската просека и тичах, тичах, докато слепоочията и очите ми запулсираха, отляво ме прониза остра болка, която започваше от ребрата и стигаше чак до подмишницата, и почувствах в гърлото си вкуса на кръв и метални стружки. Като останах без сили, залитнах и спрях, запъхтян като състезателен кон. Бях убеден, че онзи стои зад гърба ми с елегантния си костюм, златната си верижка, проблясваща над джобчето на жилетката му, и зализаната си коса, която дори не се е разрошила.

Но него го нямаше. На пътя, който се виеше към Касъл Стрийм между боровете и смърчовете, нямаше жива душа. Аз обаче долавях присъствието му нейде из тази вековна гора — следеше ме с очите си с цвят на полски пожар, вмирисан на изгорели кибритени клечки и печена пъстърва.

Обърнах се и хукнах с всички сили, макар да понакуцвах — на следващата сутрин имах такава мускулна треска, че едва се измъкнах от леглото. Тогава обаче дори не съм усетил. Току поглеждах през рамо, за да се уверя, че съм сам на пътя. И наистина бях сам, но като поглеждах назад, вместо да се успокоя, се плаших още повече. Елите ми се струваха по-тъмни, по-разклонени и постоянно си представях какво ли се крие зад стволите досами пътя — дълги, заплетени коридори, капани, в които, паднеш ли, неминуемо ще си счупиш крак; мрачни клисури, в които дебнат Бог знае какви гадини. До този

съботен ден през 1914 година си мислех, че мечките са най-страшните същества в гората.

Вече не бях толкова наивен.

* * *

На около километър и половина по-нататък — тъкмо бях отминал разклона, където пътят излиза от гората и се влива в Гийгант Флат Роуд — насреща ми се зададе баща ми, който си свирукаше „Старото дъбово ведро“. Носеше въдицата си — онази с луксозната макара от „Мънки Уорд“, и рибарското кошче с ширита, който мама беше вплела в дръжката още по времето, когато Дан беше жив. На него беше извезано: „В ИМЕТО НА ИИСУС“. Бях спрял да тичам, но когато го видях, се втурнах насреща му с крясъци „*Tate! Tate! Tate!*“, залитайки като пиян моряк. Помня изумлението, което се изписа на лицето му, като разбра, че при друг случай е можел да се пошегува с мен, но не и в този миг. Изпусна въдицата и кошчето на пътя и без дори да ги погледне, хукна насреща ми. Не съм виждал татко да тича по-бързо — истинско чудо е, че като се срещнахме, не се проснах на земята. При сблъсъка си ударих носа в токата на колана му и шурна кръв. Дори не съм обърнал внимание. Единствената ми мисъл беше да прегърна татко и да се вкопча в него. Притисках пламналото си лице в корема му и изцапах синята му работна риза със сълзи, сополи и кръв.

— Гари, какво има? Какво стана? Добре ли си?

— Мама е умряла! — хълцах. — Срещнах в гората един човек и той ми каза! Мама е умряла! Ужилила я е пчела и тя се подула като Дан, и умряла! Лежи на кухненския под и Канди Бил... обли-изва... сълзи-ите... от... от...

„*Лицето ѝ*“, исках да довърша, но така се запъхтах, че не можах да изрека и думичка. Сълзите ми отново рукнаха и стреснатото, изплашено лице на татко се разми в три отделни образа, които се насложиха един върху друг. Разревах се — но не като бебе, което си е ожулило коляното, а като куче, което е надушило лошо знамение в луната — и баща ми силно притисна лицето ми към твърдия си гладък корем. Аз обаче се изплъзнах от ръката му и извърнах поглед назад.

Исках да се уверя, че човекът с черния костюм не се задава. Нямах и следа от него — пътят се виеше през гората свършено пуст. Заклех се каквото и да става, кракът ми да не стъпи на горската просека, но вече си мисля, че най-голямата Божия милост към рабите Му, населяващи земята, е, че не могат да виждат бъдещето. Сигурно щях да обезумея, ако знаех, че само след два часа *отново* ще крача по същия този път. За момента ме утешаваше дори само мисълта, че все още сме сами. После се сетих за майка ми — красивата ми мъртва майчица — отново зарових лице в ризата на баща ми и пак се разревах.

— Гари, чуй какво ще ти кажа — изрече той след миг. Аз продължавах да вия. Остави ме да си поплача още малко, после повдигна брадичката ми, за да ме погледне в очите. — На мама й няма нищо.

Нямах сили да му отвърна и само се взирах в него, а сълзите ми се стичаха по лицето ми. Не му повярвах.

— Не знам какво са ти казали и на кой мръсник би му хрумнало да изплаши малко момче като теб, но кълна се в Бога, на майка ни й няма нищо.

— Но... но той каза...

— Пет пари не давам какво е казал. Прибрах се от Евършам много бързо — той нямал намерение да продава крави, било само слух — и реших, че имам достатъчно време да те настигна. Грабнах въдицата и кошчето, а майка ти ни приготви няколко сандвича с конфитюр, от пресния хляб. Още са топли. Тъй че преди половин час й нямаше нищо, Гари, а който идва от противоположната посока на гората, няма как да знае по-добре от мен, гарантирам ти. — Взря се над главата ми и огледа пътя. — Кой беше този човек? И къде го срещна? Ще го намеря и ще го пребия от бой.

За две секунди — или поне така ми се стори — през ума ми минаха хиляди съображения, но последното беше най-убедително — ако татко налети на човека с черния костюм, не мисля, че той ще е този, който ще пребива. И ще има щастието да си тръгне.

Дългите бели пръсти, завършващи с изкривени нокти, не ми излизаха от ума.

— Гари?

— Не помня — изгърсих.

— Ти къде беше, при разклонението на реката ли? При голямата скала?

Не можех да излъжа баща си, когато ме попиташе направо — дори за да спася неговия или моя живот.

— Да, но не ходи там. — Вкопчих се в ръката му и го задърпах с все сили. — Моля те, не ходи. Беше много страшен човек. — Вдъхновението ме порази като гръм: — Мисля, че имаше пистолет.

Той замислено се взря в мен.

— Може би не е имало такъв човек — отбеляза, леко повишавайки тон в края на изречението почти като за въпрос. — Воже би си задрямал, докато си ловил риба, синко, и си сънувал кошмар. Като онези кошмари за Дани, които имаше през зимата.

Миналата зима действително бях сънувал *доста* кошмари за Дан — как отварям вратата на дрешника или на тъмната, ухаеща на плодове барака за сайдер, а вътре стои той и се вижда насреща ми с пурпурното си, подпухнало лице. Често пъти се будех с писъци, които плашеха родителите ми. Пък и наистина бях позадрямал — поне се унесох — но не сънувах нищо, а и съм сигурен, че се събудих миг преди човекът с черния костюм да плесне с длани и да умъртви пчелата, която тупна в скута ми. Не го сънувах като Дан — сигурен съм в това, въпреки че странната среща вече се размиваше в съзнанието ми като сън, както, предполагам, става с всички спомени за свръхестествени преживявания — замъгляват се в съзнанието и добиват фантастични очертания. Но маже би е по-добре татко да смята, че случката съществува единствено във въображението ми. Заради самия него.

— Може и да съм сънувал — признах.

— Е, значи трябва да се върнем да потърсим въдицата и рибарското ти кошче.

Дори се запъти към реката и трябваше да го дърпам отчаяно, за да го накарам да се обърне към мен.

— После. Мля те, тате. Искам да видя мама. Трябва да се уверя със собствените си очи.

Той размисли над думите ми и кимна.

— Да, май наистина трябва. Първо ще отидем вкъщи, а после ще се върнем на реката.

Запътихме се към фермата — татко нарамил въдицата си досуц като моите приятели, аз — стиснал кошчето му отхапвахме от дебелите филии пресен хляб, намазани с конфитюр от боровинки.

— Хвана ли нещо? — попита ме, когато насреща ни се показва хамбарът.

— Да, сър. Една пъстърва. Доста едра. — *„И едно истинско страшилище — допълних мислено, но не изрекох нито дума. — Да си призная честно, по-голямо парче не съм виждал, но не мога да ти го покажа. Дадох го на човека с черния костюм, за да не изяде мен. И успех... за една бройка“*

— Само това ли? И нищо друго?

— После съм задрямал. — Това не беше много вярно, но не беше и лъжа.

— Слава Богу, че не си изгубил въдицата си. Или я изгуби, а, Гари?

— А, не, сър — отвърнах доста неохотно. Нямахме смисъл да лъжа, дори да бях измъдрил най-брилянтната лъжа на света — особено ако татко е твърдо решен да намери рибарското ми кошче, а по изражението му личеше, че е.

Канди Бил изхвъркна от задната врата и се втурна насреща ни с обичайния си пронизителен лай, като въртеше цялата си задница, както правят шотландските териери, когато се радват. Не издържах повече — очакването и надеждата се надигаха в гърлото ми като сапунена пяна. Зарязах баща си и хукнах към къщата. Бях убеден, че ще намеря майка си просната на кухненския под с подпухнало, посиняло лице като Дан, когато баща ми го донесе от западната нива, плачейки и повтаряйки името на Иисус.

Но тя стоеше до плота съвсем здрава и читава, както когато се разделихме, тананикаше си и чистеше грах в една купа. Обърна се и отначало малко се изненада, но като видя широко ококорените ми очи и пребледнялото ми лице, уплашена извика:

— Гари, какво стана? Какво се случи?

Не отвърнах, просто изтичах до нея и започнах да я целувам. По едно време дойде и баща ми и обясни:

— Не се тревожи Ло... нищо му няма. Просто заспал край потока и пак сънувал лош сън.

— Дано да е последният — отвърна тя и силно ме стисна в прегръдките си, а Канди Бил в това време подскачаше в краката ни и надаваше пронизителния си лай.

* * *

— Не е нужно да идваш с мен, ако не искаш, Гари — каза баща ми, макар недвусмислено да бе дал да се разбере, че трябва да отида — да се върна на онова място и да се преборя със страха си, както се казва в наши дни. Този метод е много успешен, когато става дума за измислици, но през изтеклите два часа не се бях разколебал в твърдото си убеждение, че човекът с черния костюм беше съвсем истински. Нямахме обаче да мога да убедя баща си. Не мисля, че на този свят някога е съществувал деветгодишен хлапак, способен да убеди баща си, че е видял Сатаната да излиза от гората с черен костюм.

— Ще дойда — отвърнах.

Бях излязъл да го изпратя — трябваше да впрегна целия си кураж, за да не се поотместя — и сега седях край дръвника в страничния двор.

— Какво криеш зад гърба си?

Бавно извадих ръка. Бях готов да тръгна с него с надеждата, че човекът с черния костюм и опънатия като конец път в косата си е отишъл... но исках да съм подготвен в случай, че не е. Доколкото е възможно, разбира се. Стиснах в ръце семейната Библия. Първоначално смятах да взема само Новия завет, спечелен като награда с младежкото състезание по декламация на псалми, което се провеждаше всеки четвъртък (назубрих осем, но с изключение на Двайсет и третия още на следващата седмица бяха изфирявали от главата ми), обаче малката червена книжка ми се стори недостатъчна за среща със самия Сатана, пък дори словата на Иисус да са отпечатани с червено мастило.

Баща ми се загледа в старата Библия, в която бяха напъхани семейни документи и снимки, предположих, че ще ми нареди да я върна на мястото ѝ, но той нищо не каза. По лицето му пробяга печал, примесена със състрадание, сетне кимна.

— Добре. Майка ти знае ли, че си я взел?

— Не, сър.

— Да се надяваме, че няма да забележи липсата ѝ, докато се върнем. Хайде да вървим. Гледай да не я изпуснеш.

* * *

След около половин час двамата стърчахме на брега и се взирахме в скалата, където Касъл Стрийм се разклоняваше, и в затревеното местенце в подножието ѝ, където срещнах човека с червено-оранжевите очи. Стисках в ръка бамбуковата си въдица — намерих я под моста — а ракитовото ми кошче лежеше захвърлено в тревата. Капакът му беше отметнат настрана. Дълго двамата с баща ми стояхме така, гледахме надолу и не продумвахме.

„Лари-фари-шмекелари! Надушвам лимонадата на Гари!“ Изрецитира това подло стихотворение, просна се по гръб и се разкикоти като хлапе, което току-що е открило, че притежава достатъчно кураж да изрича мръсни думички като „лайна“ и „пикня“. Тревата край скалата бе тучна и зелена, както в цял Мейн в началото на юли — навсякъде, където огрява слънце... с изключение на мястото, където бе лежал непознатият. То беше с формата на човешко тяло, а тревата там беше изсъхнала и пожълтяла.

Изведнъж забелязах, че стискам семейната Библия толкова силно, че пръстите ми са побелели. Така Норвил, мъжът на Мама Суийт, стиска лесковите пръчки, когато търси вода за кладенец.

— Ти стой тук — рече най-послед баща ми и се изпързала странично по склона, като забиваше пети дълбоко в рохкавата пръст и държеше ръцете си широко разперени, за да пази равновесие. Аз останах да го чакам, протегнал Библията като Норвил лесковите пръчки, а сърцето ми биеше до пръсване. Не знам дали ми се е струвало, че някой ме наблюдава — бях твърде уплашен да ми се струва каквото и да било, освен може би, че ми се иска да съм далеч от това място и тази гора.

Татко се наведе, подуши изгорялата трева и се намръщи. Знаех какво усеща — миризма на изгорели кибритени клечки. Грабна рибарското кошче и бързо се изкатери по брега. Крадешком погледна през рамо, за да се увери, че нищо не го следва. И слава Богу. Подаде

ми кошчето, но още не бе го затворил — капакът висеше отметнат встрани на изкусно оплетените си кожени каишки. Надзърнах вътре и видях само трева.

— Каза ми, че си уловил пъстърва, но може би си сънувал и нея — отбеляза баща ми.

— Не, сър — скочих като ужилен от недоверието, което долових в гласа му. — Наистина хванах.

— Е, надали е избягала, ако си я изкормил и си я почистил. А ти едва ли би я прибрал непочистена, нали, Гари? Не съм те учил така.

— Да, сър, истина е, но...

— Значи, щом не си я сънувал и е била мъртва в кошчето, нещо е минало отгук и я е изяло — отсече баща ми и отново се огледа крадешком с широко разтворени очи, сякаш бе дочул някакъв шум. По челото му бяха избили капчици пот, едри като елмази — и нищо чудно.

— Хайде — подкани ме, — да се махаме отгук, по дяволите!

Нямах нищо против. Бързо се отправихме към мостчето. Като стигнахме, баща ми коленичи и огледа мястото, където намерихме въдицата. Тревата и тук бе изсъхнала, а венериният чехъл се беше сгърчил и покафенял, сякаш овъглен от огнен език. В това време надникнах в празното кошче.

— Сигурно се е върнал и е изял и другата ми риба — промърморих.

— *Другата* риба! — вдигна поглед баща ми.

— Да, сър. Бях хванал още едно парче. Много голямо. Онзи човек беше ужасно гладен. — Не можах да довърша — думите бяха на устните ми, но не ги изрекох.

Изкатерихме се на мостчето и се прехвърлихме през перилата. Баща ми взе кошчето, надзърна в него и го запрати в реката. Аз заставах до него тъкмо навреме да видя как цопна и отплува о течението като лодка, а водата взе да нахлува през рехавата раkitова плетка.

— Миришеше лошо — поясни баща ми, но не посмя да ме погледне и кой знае защо ми се стори, че се оправдава. За пръв и последен път го чувах да говори така.

— Да, сър.

— Ще кажем на майка ти, че не сме го намерили. А ако не ни попита, ще си мълчим.

— Да, сър, ще си мълчим.

Тя не ни попита, ние си замълчахме, и тук историята свършва.

* * *

Оттогава изминаха осемдесет и една години в продължение на много от тях дори не съм се сецал за тази случка... не и наяве. Като всеки друг човек, живял на тази земя, за сънищата си не гарантирам. Но вече съм стар и, изглежда, сънувам наяве. Болестите прииждат като вълните, които скоро ще погълнат изоставения пясъчен замък; спомените ми — и те прииждат и ме подсещат за една стара песничка, която звучеше горе-долу така: „Не ги закачай/ сами ще си дойдат/ с подвити опашки“. Помня, какво съм ял и какви игри съм играл, помня момчетата, които съм целувал в гардеробната на училището, когато сме играли на поща, помня момчетата, с които съм дружил, помня кога за пръв път пих алкохол и кога запалих първата си цигара (от царевичен кочан зад свинарника на Дики Хамър, след което повърнах). Но споменът за мъжа с черния костюм е най-ярък сред всичките ми спомени, сякаш излъчва своя, призрачна светлина. Беше истински, беше Сатаната и или беше дошъл специално за мен, или ми проработи късметът. Все повече се убеждавам, че успях да се изплъзна благодарение на късмета си — *единствено* на късмета си, а не на намесата на Господа, комуто съм се молил и когото съм възславял през целия си живот.

И както си лежа в старческия дом и в порутения пясъчен замък на тялото си, си казвам, че няма защо да се страхувам от Сатаната, че съм живял добър, праведен живот, значи няма защо да се страхувам. Понякога си напомням, че в крайна сметка не баща ми, а аз успях да убедя майка ми към края на същото онова лято да продължи да ходи на църква. В мрака на нощта обаче тези успокоения са безсилни и не носят утеха. В мрака на нощта се обажда глас, който шепне, че и деветгодишното момче не е направило нищо, което да му дава основание да се страхува от Сатаната... но въпреки това той дойде. Понякога зашепва в нечовешки ниски октави. *Голяма риба! Голяма-ама ри-иба!*

Сатаната ми се яви веднъж, преди много години — ами ако му хрумне да ми се яви отново? Вече съм твърде стар да избягам — не мога да стигна сам дори до тоалетната, камо ли да тичам. Нямам и грамадна, тлъста пъстърва, с която да го умилостивя — стар съм, а кошчето е празно. Ами ако се върне и ме завари така?

И все още е гладен?

* * *

„Младият стопанин Браун“ е любимият ми разказ от Натаниел Хоторн. Мисля, че се нарежда сред десетте най-хубави разкази, писани от американец. В знак на почит „Човекът с черния костюм“ напомня именно този стил. Що се отнася до конкретните подробности, веднъж разговарях с един приятел, чийто дядо вярвал — съвсем искрено — че в началото на двайсети век е срещнал Сатаната в гората. Разказал му е как нечестивия излязъл от гората и се запътил насреща му като най-обикновен човек. Докато си бърбрили, забелязал, че мъжът е с пламтящи червени очи и мирише на сяр. Почувствал, че Сатаната ще го убие, ако разбере, че е разкрит, затова всячески се старал да води нормален разговор, докато най-сетне успял да се измъкне. Разказът ми се роди от историята на моя приятел. Писането му не ми достави никакво удоволствие, но въпреки това е се отказвах. Някои истории настояват да бъдат разказани с такива кръсъци, че човек се принуждава да ги напише, само и само да ги накара да млъкнат. Крайният резултат ми звучи като скучна приказка, поднесена доста суховато и нямаща нищо общо с Хоторновия разказ, който толкова харесвам. Бях потресен, когато сп. „Ню Йоркър“ пожела да го публикува. А когато спечели наградата „О’Хенри“ за най-добър разказ на 1996 година, сметнах, че някой е

допуснал грешка (което обаче никак не ми попречи да си получа наградата). Читателите вероятно също ще го харесат. Този разказ е доказателство, че авторът често пъти е най-лошият съдник на своята творба.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.